

EKSPERTINĖ IŠVADA DĖL LAISVĖS G., ROKIŠKIO M., AUGANČIŲ LIEPŲ

Ivertinus Laisvės g., Rokiškio m., augančias liepas, galima konstatuoti, kad:

1) vidutinis visų aptariamų 68 medžių aukštis – 11 m (*nuo 5,5 iki 22 m H*), vidutinis skersmuo – 42 cm (*nuo 25 iki 62 cm D*);

2) vertinant medžių kamienų būklę moksliniu požiūriu (*5 balų skalėje*), 26 vnt. medžių kamienų yra geros, 2 vnt. – vidutinės, 17 vnt. – patenkinamos, 13 vnt. – blogos, 11 vnt. – labai blogos būklės. Bendra tirtos teritorijos medžių kamienų būklė yra 2,7 balo, t. y. artima patenkinamai. Vertinant medžių būklę pagal „*Želdinių atkuriamosios vertės įkainiuose*“ nurodomą būklės vertinimo (*4 balais*) metodiką, 26 vnt. medžių kamienų yra geros, 19 vnt. – patenkinamos, 13 vnt. – nepatenkinamos, 11 vnt. – blogos būklės.

3) pagal „*Kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams*“ priedo 11 punktą, miestų gatvių želdiniuose saugotini visi ≥ 12 cm skersmens vertingesni medžiai, t. y. pagal šį kriterijų visi Laisvės g. medžiai saugotini;

4) vakarinė Laisvės g. dalis (1-13 medžiai) yra Rokiškio miesto istorinėje dalyje (kodas 17102) (www.kpd.lt), tačiau šios gatvės medžiai nėra šios teritorijos vertingoji savybė;

5) atsižvelgiant į medžių būklę, vertingumą, amžių bei augimo vietą kitų medžių atžvilgiu, rekomenduotina pašalinti 11 medžių (*visų jų būklė labai bloga - kamienai intensyviai ardomi puvinio, patekusio per senų genėjimų žaizdas ar dreves*), tačiau atsodinti rekomenduotina tik 3 vnt. augančius betarpiškai prie Laisvės g.

6) atkreiptinas dėmesys, kad visų kirstinų liepų (*vid. 6,7 m aukščio, 39 cm skersmens*) būklės neįmanoma pagerinti jokiais arboristinėmis priemonėmis, be to jų estetinė vertė jau šiuo metu yra menka, o pradėjus betikslį šių medžių genėjimą ar kitokį tvarkymą, estetinė vertė dar sumažėtų;

7) dauguma liepų augančių betarpiškai prie gatvės yra nuolat genimi palaikant 5,5-8 m aukštį, todėl net būdami pakankamai blogos būklės didesnio pavojaus transportui ir praeiviams nekelia. Tik 2 medžius (16-17 m H) tikslinga profesionaliai apgenėti (*patrumpinant problemines sausas ar žalias viršūnes*);

8) želdinių atkuriamoji vertė paskaičiuota vadovaujantis „*Želdinių atkuriamosios vertės įkainiais*“.

9) vadovaujantis „*Želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimo tvarkos aprašu*“ analizuojant želdinių būklę vertinama jų fizinė ir fiziologinė būklė, želdinių poveikis aplinkai bei jų esamas žalingas poveikis ir (ar) galintis atsirasti žalingas poveikis ateityje.

Galima teigti, kad aukščiau minėtos kirstinos liepos atitinka augimo vietos ekologinėms sąlygoms, jų laja ir/ar metiniai ūgliai atitinka medžių amžių ir jų dendrometrinius parametrus, tačiau tai nekompensuoja ir negali kompensuoti jų blogos sanitarinės būklės.

Tas pat pasakytina ir apie kitus kriterijus – šie medžiai, kaip ir bet kurie kiti Rokiškio miesto medžiai, prisideda prie mikroklimato optimizavimo, apsaugos nuo oro taršos, vandens ar vėjo sukeltos dirvos erozijos stabdymo, apsaugos nuo triukšmo, tačiau tai negali kompensuoti jų blogos sanitarinės būklės bei potencialaus pavojingumo visuomenei, kuris ateityje tik didės.

10) aukščiau aptariami kirstini medžiai, dėl savo nebūdingos laisvai augančioms liepoms išvaizdos bei žiojinčių atvirų žaizdų, aplinkos estetikai turi labiau neigiamą nei teigiamą poveikį.

Nepriklausomas želdynų ir želdinių ekspertas (Nr.(26)-NŽE-4)

Julius Bačkaitis

2022.10.24

DUOMENYS APIE MEDŽIUS

Nr.	Rūšis	H, m	D, cm	Bū- klė	Pastabos	Ūkinė priemonė	Saug otin umas	Prelim. atkur vertė, €
1	Liepa mažalapė	7	31	1	netinkamas genėjimas		S	372,0
2	Liepa mažalapė	16	55	1			S	660,0
3	Liepa mažalapė	17	47	1		genėti, žeminti	S	564,0
4	Liepa mažalapė	17	62	1			S	744,0
5	Liepa mažalapė	21	55	1			S	660,0
6	Liepa mažalapė	19	48	1			S	576,0
7	Liepa mažalapė	16	31	1	2 kamienai		S	372,0
7	Liepa mažalapė	12	29	1			S	348,0
8	Liepa mažalapė	16	34	4	sausas viršūnė, yra sausų šakų	genėti	S	204,0
9	Liepa mažalapė	20	42	1			S	504,0
10	Liepa mažalapė	21	56	2	yra drevių išsišakojime formuojasi		S	504,0
11	Liepa mažalapė	22	58	1			S	696,0
12	Liepa mažalapė	18	33	1			S	396,0
13	Liepa mažalapė	20	62	1			S	744,0
14	Liepa mažalapė	16	50	1			S	600,0
15	Liepa mažalapė	18	52	1			S	624,0
16	Liepa mažalapė	17	55	3	yra drevių		S	495,0
17	Liepa mažalapė	18	48	1			S	576,0
18	Liepa mažalapė	20	52	1			S	624,0
19	Liepa mažalapė	18	46	1			S	552,0
20	Liepa mažalapė	19	52	1			S	624,0
21	Liepa mažalapė	16	46	1			S	552,0
22	Liepa mažalapė	15	61	1			S	732,0
23	Liepa mažalapė	17	51	1			S	612,0
24	Liepa mažalapė	14	59	1			S	708,0
25	Liepa mažalapė	16	53	1			S	636,0
26	Liepa mažalapė	17	44	1			S	528,0
27	Liepa mažalapė	17	53	1			S	636,0
28	Liepa mažalapė	14	38	1			S	456,0
29	Liepa mažalapė	6,5	42	3	netinkamas genėjimas, medienos puvinys, auga po el. laidais		S	378,0
30	Liepa mažalapė	5,5	28	3	netinkamas genėjimas, auga po el. laidais		S	252,0
31	Liepa mažalapė	5,5	25	3	netinkamas genėjimas, auga po el. laidais		S	225,0
32	Liepa mažalapė	5,5	28	3	netinkamas genėjimas, auga po el. laidais		S	252,0
33	Liepa mažalapė	6	37	4	yra drevių, netinkamas genėjimas, medienos puvinys, auga po el. laidais		S	222,0
34	Liepa mažalapė	6	35	5	netinkamas genėjimas, medienos puvinys, auga po el. laidais	kirsti 1 eilėje / sodinti 1 vnt. L.d.	S	0,0
35	Liepa mažalapė	6,5	49	4	yra drevių, netinkamas genėjimas, auga po el. laidais		S	294,0
36	Liepa mažalapė	6	31	4	yra drevių, netinkamas genėjimas, auga po el. laidais		S	186,0
37	Liepa mažalapė	6,5	34	5	netinkamas genėjimas,	kirsti 1 eilėje	S	0,0

					medienos puvinys, auga po el. laidais	/ sodinti 1 vnt. L.d.		
38	Liepa mažalapē	7	41	4	yra drevių, netinkamas genėjimas		S	246,0
39	Liepa mažalapē	7	32	3	netinkamas genėjimas		S	288,0
40	Liepa mažalapē	7	40	3	yra drevių, netinkamas genėjimas		S	360,0
41	Liepa mažalapē	7	40	4	netinkamas genėjimas, medienos puvinys		S	240,0
42	Liepa mažalapē	6	31	3	kamieno žaizda (-os), netinkamas genėjimas, medienos puvinys		S	279,0
43	Liepa mažalapē	6,5	35	3	netinkamas genėjimas, medienos puvinys		S	315,0
44	Liepa mažalapē	7	42	3	yra drevių, netinkamas genėjimas, medienos puvinys		S	378,0
45	Liepa mažalapē	6	28	3	netinkamas genėjimas, medienos puvinys		S	252,0
46	Liepa mažalapē	6,5	44	3	yra drevių, netinkamas genėjimas		S	396,0
47	Liepa mažalapē	6,5	43	3	netinkamas genėjimas, medienos puvinys		S	387,0
48	Liepa mažalapē	7	42	5	yra drevių, netinkamas genėjimas, medienos puvinys, auga po el. laidais	kirsti 1 eilėje / sodinti 1 vnt. L.d.	S	0,0
49	Liepa mažalapē	7	40	5	kamieno žaizda (-os), netinkamas genėjimas, medienos puvinys	kirsti 1 eilėje	S	0,0
50	Liepa mažalapē	6,5	40	5	yra drevių, netinkamas genėjimas	kirsti 1 eilėje	S	0,0
51	Liepa mažalapē	6,5	41	5	yra drevių, netinkamas genėjimas	kirsti 1 eilėje	S	0,0
52	Liepa mažalapē	6,5	36	5	yra drevių, netinkamas genėjimas	kirsti 1 eilėje	S	0,0
53	Liepa mažalapē	6	32	5	kamieno žaizda (-os), netinkamas genėjimas, medienos puvinys	kirsti 1 eilėje	S	0,0
54	Liepa mažalapē	7	33	3	yra drevių, netinkamas genėjimas		S	297,0
55	Liepa mažalapē	7	28	4	yra drevių, netinkamas genėjimas, auga po el. laidais		S	168,0
56	Liepa mažalapē	7	25	2	netinkamas genėjimas, auga po el. laidais		S	225,0
57	Liepa mažalapē	7	36	4	yra drevių, kamieno žaizda (-os), netinkamas genėjimas, medienos puvinys		S	216,0
58	Liepa mažalapē	8	44	5	yra drevių, medienos puvinys, netinkamas genėjimas	kirsti 1 eilėje	S	0,0
59	Liepa mažalapē	6,5	43	4	yra drevių, netinkamas genėjimas, medienos puvinys		S	258,0
60	Liepa mažalapē	7	46	4	yra drevių, netinkamas genėjimas, medienos puvinys		S	276,0
61	Liepa mažalapē	7	39	4	yra drevių, netinkamas genėjimas, auga po el. laidais		S	234,0
62	Liepa mažalapē	7	38	5	medis išpuvęs, yra drevių, netinkamas genėjimas	kirsti 1 eilėje	S	0,0
63	Liepa mažalapē	7	31	3	netinkamas genėjimas, auga		S	279,0

					po el. laidais			
64	Liepa mažalapė	7	51	5	yra drevių, netinkamas genėjimas, medienos puvinys	kirsti 1 eilėje	S	0,0
65	Liepa mažalapė	7	40	4	netinkamas genėjimas, medienos puvinys, auga po el. laidais		S	240,0
66	Liepa mažalapė	7	31	3	netinkamas genėjimas, medienos puvinys, auga po el. laidais		S	279,0
67	Liepa mažalapė	8	39	4	yra drevių, kamieno žaizda (- os), medienos puvinys, auga po el. laidais		S	234,0
68	Liepa mažalapė	8	31	3	netinkamas genėjimas, medienos puvinys, auga po el. laidais		S	279,0
Viso:								24234,0

Pastaba: 1 – gera būklė, 2 – vidutinė, 3 – patenkinama, 4 – bloga, 5 – l.bloga, 6 – žuvęs. Vadovaujantis „Želdinių atkuriamosios vertės įkainiuose“ pateiktu būklės skirstymu, 2-3 mūsų nurodyta želdinių būklė laikytina **patenkinama, 4 atitinkamai – **nepatenkinama**, 5 atitinkamai – **bloga**. S – saugotinas medis, N – nesaugotinas medis*

**Nustatant medžių saugotinumą - neatsižvelgta į antžemines ir požemines komunikacijas bei jų apsaugos zonas.*